

MAANBLAD VAN DE NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS, 64E JAARGANG NO.9, SEPTEMBER 2003

onze vogels

Europese Haakbek

Kapoetsensijs *Spinus cucullata*

FOTO'S: VAN DER MALEN JOHAN

De uit Venezuela afkomstige kapoetsensijs meet ongeveer 12 cm. Sinds enige jaren is de kweek met dit vogeltje enorm toegenomen. De kweek in gevangenschap loopt niet steeds van een leien dakje, maar vast staat dat er steeds meer en meer van deze vogeltjes bij de kweker geboren worden.

De uit Venezuela afkomstige kapoetsensijs meet ongeveer 12cm. Sinds enige jaren is de kweek met dit vogeltje enorm toegenomen. De kweek in gevangenschap loopt niet steeds van een leien dakje, maar vast staat dat er steeds meer en meer van deze vogeltjes bij de kweker geboren worden.

De kapoetsensijs is een zeer levendig en gehuisvest in een gepaste omgeving, een niet al te zwak vogeltje. Selectie is uiteraard

van groot belang en als ik spreek van selectie, dan heb ik het niet enkel over de kleur maar in eerste instantie over hun gezondheid. Met kapoetsensijen kunnen we lang problemen hebben, maar eenmaal op de goede weg is het een waar plezier deze dier-tjes te bezitten.

Verder heeft de kanarie zijn rode kleur te danken aan dit vogeltje. Het leent zich trou-

wens uitstekend voor de kruisingkweek en niet enkel met de kanarie. Andere kruisingen met Europese-cultuurvogels zoals de putter, barmsijs, kneu zijn één voor één prachtige tentoonstellingsvogels. Ook de hybridisatie met andere exotische vogels zoals de Mozambiquesijs, edelzanger, enz... zijn meer dan de moeite waard. Toch wens ik hier de pure kweek eens aan te halen, want op deze manier kunnen we een stam vogels opbouwen waarmee we verder kunnen blijven kweken.

Kweek, voeding en huisvesting zullen hierna grondig besproken worden en dit op basis van praktijkervaring.

Kweekmethodes

Sommige kwekers houden het bij beplante volières, maar de kweek in kweekkooien levert gegarandeerd gelijkwaardige, zelfs positievere resultaten op.

De kweek in de volière gaat zelfs zeer goed, maar dan doet men er goed aan de vogels koppelgewijs te huisvesten. Meerdere koppels bij elkaar, of één mannetje met meerdere popjes lukt niet zo goed. Meerdere mannetjes bij elkaar geven constant vechtpartijen met soms volledig aangepikte vogels wat dikwijls de dood tot gevolg heeft! Hou het in de volière per koppel.

In de volière hoeft er geen beplanting te worden aangebracht, wat niet betekent dat de vogels het niet naar hun zin zullen hebben, als er zich beplanting in de volière bevindt.

Om te kweken volstaan de kanariestkastjes en zelfs de open kanariepotjes zijn geschikt. Is het nestje open in de volière, dan moeten we erop letten dat het broedende popje niet gestoord kan worden door andere vogels of door ongunstige weersomstandigheden.

De kweek in de broedkooi wordt bij mijn weten meer toegepast dan de volièrekweek, omdat we uiteraard over minder ruimte hoeven te beschikken. Positief aanvullend is de betere controle die we over de te kweken vogels hebben in de broedkooi. In de volière zullen ze zich ook schuwer gedragen, wat betekent dat de minste of geringste ongewone interventie, zoals naar hun nest komen en controleren, niet altijd door het koppel geaccepteerd wordt. De kans dat ze hun nest daardoor in de steek laten is niet gering. In de kooi zijn ze vertrouwelijker en laten ze ook beter controles toe.

De vogels verblijven tijdens de winterperiode tezamen. Doch rond februari gaan we ze koppelgewijs plaatsen, anders bestaat de kans dat ze zelf koppeltjes gaan vormen als we ze bij elkaar laten. Als we dan een maand later de vogels koppelgewijs gaan opkooien, moeten we deze koppels weer uit elkaar halen en zullen de popjes het vreemde mannetje niet meer willen aanvaarden. Constante vechtpartijen zijn het gevolg en van kweken zal dan niet veel terecht komen! Aangezien de vogels zeker vorstvrij en liefst bij een omgevingstemperatuur van 10° best kunnen overwinteren, zal er dus ook geen probleem zijn als we de vogels begin februari gelegenheid tot nestelen geven. Het aantal lichturen moet wel 13 à 14 uren bedragen. Bij minder zijn ze nooit in echte conditie en zijn ook de nachten te lang als er eenmaal jongen zijn.

Ik gebruikte steeds kweekkooien van ongeveer 60cm x 40cm x 40cm hoog, dit volstaat om de kweek te doen slagen. Sommige kwekers gebruiken zelfs nog kleinere kooien, andere hebben zeer goede resultaten in kooien van 80cm lengte. De afgebeelde foto toont zelfs een installatie met totaal open kweekkooien. De kweekkoppels kapoetsen-

sijen bevinden zich gewoon naast elkaar. Zijn er koppels die teveel interesse vertonen voor de naburige koppels, dan wordt het zicht verbroken. Het nestkastje hangt binnen de kooi, een open kanarieschaaltje. Het kastje kan langs de binnenzijde opgehangen worden, waaraan sommige koppels de voorkeur geven. Bij andere lukt het beter met een gesloten nestkastje aan de buitenzijde opgehangen. Ga van het principe uit: als ze geen aanstalten maken om het bevestigde nestje te aanvaarden, hang het op een andere manier op. Van meet af meerdere mogelijkheden verschaffen is uiteraard niet verkeerd, dan kunnen ze hun keuze zelf maken. Hang de kastjes zo hoog mogelijk en plaats ook de zitstokken niet te laag, want kapoetsensijen vertoeven niet graag bij de bodem.

Na verloop van toch wel meerdere dagen, zelfs een paar weken, zullen we zien dat de pop met nestmateriaal begint te vliegen. Op één dag kan ze haar nest afwerken. Let er wel op dat de pop voldoende nestmateriaal heeft, want om haar nest verder af te werken zou ze opnieuw het materiaal uit het nest durven trekken.

Kort daarop mogen we ongeveer 4 eitjes verwachten. Legsels van 5 komen minder vaak voor.

De eieren zijn blauwachtig wit met kleine bruine stipjes. De praktijk heeft bewezen hoe meer stipjes hoe meer kans dat ze bevrucht zijn, wat niet betekent dat zeer weinig gevlekte eitjes onbevrucht zijn! We zullen zien dat het popje echt vast begint te broeden, als ze haar voorlaatste eitje heeft gelegd. De dagen ervoor zal ze ook op de eieren zitten, maar eerder om ze te beschermen dan ze te bebroeden. De

eieren worden gedurende 12 à 13 dagen bebroed en enkel door het popje. Zeer zorgzame mannetjes zullen zelfs plaats nemen op het nest, als dit verlaten is door het popje om zich te ontdoen van haar ontlasting. Het popje zal verder niet veel het nest verlaten en dikwijls zal ze zelf door het mannetje op het nest gevoerd worden.

De voeding tijdens de kweek zal ik hierna bespreken.

Als de jongen geboren zijn, zullen we dit horen aan kleine piepgeluidjes. Ook gebroken eischalen op de bodem van de kooi wijzen erop dat er jongen in het nest zijn. Het is ook mogelijk dat sommige koppels de eischaltjes opeten.

De jongen groeien vrij snel en op een leeftijd van ongeveer 6 dagen moeten we opletten om te ringen. Het best doen we dit tegen de avond, zodat de ouders dit niet meer makkelijk kunnen opmerken. Niet te laat ringen want hierdoor kunnen we de zwakke pootjes, tenen of nagels beschadigen maar ook niet te vroeg want de kans bestaat dat de pop de ringetjes als nestvuil beschouwt en probeert te verwijderen uit het nest. Jongen worden dan met ring eruit gegooid en als we dit opmerken is het meestal te laat. Dus ringen op het goede moment, ervaring zal uiteraard hier een rol spelen.

Zijn de jongen eenmaal geringd, groeien ze zeer snel! Een week na het ringen (14 dagen oud) zitten ze al volledig in de pluimen en een kleine week later verlaten ze het nest. Het voordeel van een kooi van 80cm lang is hier dat de jongen niet op de oudervogels geplakt hangen en de pop een nieuw nest kan maken. De man zal de jongen verder blijven voederen.

Heeft de pop ondertussen eieren gelegd en keren de jongen terug in het nieuwe nest, dan laten we de eieren niet onder de pop uitbroeden maar leggen deze ergens anders onder een koppel broedende vogels. De pop kapoetsensijns geven we vervangingseieren. Als de jongen afgezonderd zijn of niet meer naar het nest terugkeren, kunnen we de oorspronkelijke eieren terugleggen en kort nadien zullen de jongen uitkomen. Laten we gewoon alles zijn gang gaan, dan kunnen we er bijna zeker van zijn dat het tweede legsel verloren gaat. Indien we deze methode volgen, verliezen we niets!

De jongen moeten minstens de leeftijd van 4 tot 5 weken bereikt hebben, voor we ze van de ouders mogen scheiden. Juist voordat het tweede legsel uitkomt, is ideaal.

De kleurmutaties

Door de toename van de eigen kweek zijn er nu ook mutaties opgetreden. In de natuur immers hebben de mutatievormen zeer weinig overlevingskansen. Hun uiterlijk laat niet altijd toe onopgemerkt in de natuur te verblijven waardoor ze een opvallender prooi voor de vijand betekenen. Een andere reden waarom mutaties minder kansen maken in de natuur, is dat de oudervogels vlug de kleurafwijking opmerken, niet accepteren en de vogels verwaarlozen. In onze kweekruimte worden dergelijke afwijkingen dan toch nog gered door de vogels bij pleegouders onder te leggen of door ze desnoods zelf op te voeren.

De belangrijkste reden dat er in de natuur weinig mutaties voorkomen, is dat de mutatiefactor (recessief) bij beide kweekvogels aanwezig moet zijn om zichtbaar een mutatie op te leveren, een praktisch onmogelijke zaak in de

natuur. In onze eigen kweek wordt er nogal eens lijnenkweek toegepast, waardoor vogels die drager kunnen zijn, gekoppeld worden en er aldus mutaties ontstaan. Een van de mutaties vertoont opmerkelijk minder zwart melanine tegenover de wildvorm, een bijzonder duidelijke reductie van het zwart in de vleugelpennen. Deze mutatie kreeg de naam pastel. Ook zijn er regelmatig berichten en meldingen van nog nieuwere, zoals nog sterker opgebleekte, de albino, de bruine, ... maar tot op heden vinden we hierover weinig nieuws.

De voeding

Als basisvoeding verschaffen we een kanariemengeling aangevuld met een weinig wit rondzaad (millet) en wat wildzangzaden. Sommige kapoetsensijns nemen ook eivoer, dit naargelang hun afstamming. Vogels die grootgebracht zijn met eivoer, eten net zo goed eivoer als kanaries en dan maken we veel kans om de kweek te doen slagen. Zijn ze echt kieskeurig in hun voeding, en dit merk je snel als de zaadmengeling geselecteerd opgenomen wordt, dan zullen deze vogels met meer gezondheidsproblemen te kampen hebben en moeilijker hun kroost voorbeeldig grootbrengen.

Ik ken kwekers die kapoetsensijns lieten grootbrengen onder kanaries en met succes. Uiteraard mag dit niet de bedoeling zijn en dit doen we dus ook slechts in geval van nood.

In principe hoeven we de vogels niet op te kleuren, ze zijn rood van zichzelf. Toch zullen kapoetsensijns die cantaxantine al in het nest gekregen hebben, een intensere rode kleur vertonen. Zelf geef ik 1 gram

cantaxantine gemengd op 2 eetlepels gekiemd zaad. Dit wordt gemengd en zo blijft de kleurstof beter opneembaar, ze kleef aan het gekiemde zaad en doordat ze dit bij voorkeur opnemen ben ik ervan verzekerd dat ze de kleurstof binnenkrijgen. Verder wordt trossgiest zeer graag opgenomen. We voorzien ze dus ook hiervan. Het komt erop neer dat ze voeding ter beschikking hebben die ze lusten en dit kan van koppel tot koppel verschillen. Ook groenvoer wordt graag opgenomen. Hiervoor verstrekt ik steeds een weinig vogelmuur. Dit is het meest voedzame groenvoer. Opgelet en beperkt verstrekken, de hoeveelheid als een klontje suiker per vogel per dag is ruimschoots voldoende en bij voorkeur 's morgens verstrekken. Als we het 's avonds geven, zou het kroost met een volle krop groenvoer de nacht ingaan die te snel verteerd is. Onnodig te vermelden dat er dagelijks vers drinkwater verstrekt moet worden. Steeds goed het voetje van het glaasje reinigen, want ze hebben de gewoonte om regelmatig kleine zaadjes in het fonteintje te deponeren. Om infecties te vermijden moeten we hierop attent zijn. Badwater verstrekken is noodzakelijk want baden doen ze absoluut graag.

Conclusie

U zult wel begrepen hebben dat het hier om een zeer interessant vogeltje gaat. Een vogel met mogelijkheden te over en steeds uniek. Er zullen wel wat inspanningen geleverd moeten worden, niet alleen door de vogels maar ook door ons. Het resultaat loont steeds de moeite.

TEKST: CATTEAU JOHN

FOTO'S: JOHAN VAN DER MAELEN

KALENDER 2003 SEPTEMBER • Kanarie rood intensief

FOTO: PIET ZWINKELS

Een roodintensieve kleurkanarie die nagevoeg voldoet aan de standaardisen en waarop nauwelijks iets is aan te merken, is een bezienswaardige en prachtige vogel. Zeer veel vogels in deze kleurslag voldoen echter niet aan de eis die gesteld is voor de intensiteit. Daar is overheen te komen. Veel erger is het gesteld met de vereiste kleuregaliteit: tweekleurig, gevlekt, slechte roodfactor, enz.

Wanneer u prima roodintensieve vogels wilt hebben, moet er wel degelijk kleurvoer, in welke vorm dan ook, toegevend worden. Dit moet zorgvuldig gebeuren. Dezelfde hoeveelheid, vanaf de dag dat de pop haar nest maakt tot en met de dag dat de vogel uitgeruid is. De kleurdiepte zal mede worden bepaald door de sterkte van de roodfactor die de vogel bezit.

Vogels met een gering eigen roodbezit zullen het altijd moeten afleggen tegen vogels met een goede roodfactor.

De graduele verschillen in de rode kleur zijn waarschijnlijk in geen enkele kleurslag duidelijker zichtbaar dan bij de roodfactorige. Tussen vol en niet vol intensief zitten trapsgewijs erg veel verschillende kleuruitingen. De vrij korte bevedering bij vol intensieve, waarbij de intensiefactor op de juiste sterkte zijn werk heeft gedaan, laat over het gehele verenpak geen enkele meligheid zien. Naarmate de intensiefactor ook iets minder sterk werkt, zullen de veertjes een weinig langer worden met als gevolg, dat de uiterste topjes van de veertjes niet doorgekleurd zijn.

Die vogel zal dus wat men noemt iets meligheid laten zien, net alsof er een weinig wit poeder overheen gestrooid is. Bovendien zal de kleur in zijn geheel iets minder diep rood overkomen. Het zal duidelijk zijn dat wij dit in de kleurslag roodintensief niet kunnen gebruiken.

DOOR: GER ESSENBERG

OVER KANARIES GESPROKEN

Van de projectgroep:

Project Onderzoek Nieuwe Ontwikkelingen 'Kleurkanarie beeld'
kortweg genoemd: PONOK

Wat is PONOK?

PONOK is een studieproject naar de laatste ontwikkelingen van hoe onze kleurkanaries er precies uit moeten zien om de boventoon te kunnen voeren op de tentoonstellingen in vergelijking met binnen- en buitenland.

Wie werken er aan het project?

Het project staat onder leiding van de voorzitter van de Keurmeesters Vereniging kleurkanaries en wordt begeleid door het voltallige bestuur van de KMV en een afgevaardigde keurmeester uit elke keurmeestersgroep.

Wat is het doel?

De bedoeling is om te streven naar eenheid en aanpassing in standaardisen met de ons omringende landen om niet alleen te komen staan op kleurkanarie gebied en om vooral ook internationaal betere tentoonstellingsresultaten te kunnen behalen.

Wat is daarbij van belang?

Van belang is daarbij, dat er op democratische wijze zoveel mogelijk rekening wordt gehouden met de meningen van onze liefhebbers en daarbij in overleg met onze buurlanden.

In de landen om ons heen is dat niet of nauwelijks gebeurd, met als gevolg dat we in Nederland als kwekers alleen zijn komen staan t.o.v. het buitenland en ook de C.O.M.

Hoe gaan we te werk?

Door de keurmeesters groepen wordt studie verricht en geïnventariseerd naar alle van belang zijnde ervaringen, invloeden en meningen t.a.v. het huidige kleurkanarie beeld om uiteindelijk te komen tot andere inzichten en toepassingen of misschien zelfs tot aanpassing van onze huidige

standaardeisen, echter alleen dit laatste behoort niet tot dit project.

Op gezette tijden komen de projectleden bijeen om met elkaar van gedachten te wisselen.

Looptijd (duur) van het project?

De looptijd van het project is zowat een jaar, is opgestart medio september 2002 en zal worden afgesloten middels een eindconclusie omstreeks september 2003.

Welke vragen hebben we onszelf inmiddels gesteld?

Is stilstand achteruitgang?, zie Onze Vogels van 2003 pag. 94.

Is onze bestreping soms te smal geworden en bezitten onze kanaries nog wel flankbestreping?

Moeten we nog wel met onze poppen spelen op de tentoonstellingen of alleen met mannen?

Waar liggen de verschillen tussen onze standaardisen en die van de C.O.M.?

Moeten we ook intensieven vragen bij de vogels met witte grondkleur?

Hoe kunnen we nog meedingen op wereld niveau?

Actuele stand van zaken?

Binnen de keurmeesters groep kleur/posituur is afgesproken dat er niet meer wordt gesproken over pigment, maar over melanine. Vooral belangrijk onderwerp van studie is de melanine uiting in bestreping, pennen, hoorndelen en vermengd met de lypochroomtint bij ons, t.o.v. die bij de C.O.M. Volgt men letterlijk hetgeen in onze standaardisen staat geschreven omtrent de melanine, dan beantwoorden de Nederlandse vogels met hun korte smalle streepjes precies aan de het gestelde patroon.

Wij als Nederlanders moeten gewoon veel beter letten op de flankbestreping en op C.O.M. wedstrijden vogels insturen met een goede duidelijke flankbestreping en bovendien altijd met mannen spelen.

In Nederland speelt men bij intensieve vogels met mannen en bij niet-intensieve vogels met poppen.

Hoe communiceren we met onze leden?

Er zal door de projectleden van PONOK van tijd tot tijd een gezamenlijk stukje opgesteld en geschreven worden voor publicatie in Onze Vogels.

Eindconclusie:

Aan het eind van het project zal door de projectleden gezamenlijk een eindconclusie op schrift gesteld worden en voorgelegd ter acceptatie en goedkeuring van het KMV. Hierna zal deze eindconclusie weer bekend gemaakt worden aan de leden middels publicatie in Onze Vogels.

Wat doen we tussentijds?

Wanneer er wat gewijzigd gaat worden, wordt dit eerst bekend gemaakt in Onze vogels. Vervolgens zal er dan een overgangperiode van kracht worden, tot begin 2006 wanneer we de Wereldshow houden in Zutphen.

In de tussentijd wordt er nog steeds naar de bestaande standaardisen gekeurd en moeten we zuinig zijn op onze huidige kleurtypes.

U wordt de komende maanden voldoende op de hoogte gehouden van de komende veranderingen.

DE PROJECTLEDEN PONOK

Grootste Vogelmarkt van Friesland te Joure

Elke derde zaterdag van maart en oktober

Zaterdag 18 oktober 2003

In de Evenementenhallen aan de Vegelinsweg te Joure.

Tel.nr.: 0513 - 552102, na 18.00 uur / b.g.g. 0513 - 577619 na 18.00 uur
<http://www1.tip.nl/~t146147/zanglust.htm>

Handelaren voor 9.00 uur binnen. Aanvang verkoop 9.30 uur.
Straathandel verboden. Voer, water, bodembedekking en schone kooien voor alle vogels verplicht.

Organisatie: Volièrevereniging "Zanglust" te Joure
De volgende markt is op 20 maart 2004

Veranderingen bij de kleurkanaries

Dit artikel is tot stand gekomen in gezamenlijk overleg met de TC van de A.N.B.v.V. en het KMV k/p van de N.B.v.V. In vervolg op het artikel over de zwart en bruin serie hierbij de agaats serie.

De agaats serie

De vogels welke tot deze serie behoren zijn allen in het bezit van de 1e reductiefactor, de factor die verantwoordelijk is voor de reductie van het bruine phaeomelanine.

Als wij kijken naar de nieuwe standaardisen voor de COM kunnen wij stellen dat hier geen spectaculaire veranderingen zullen optreden. Wel zullen deze vogels helderder moeten worden tussen de eumelanine bestreping, dus er zal een grotere reductie van phaeomelanine moeten plaatsvinden om deze helderheid te verkrijgen.

De duidelijke, onderbroken, zwarte bestreping moet goed contrasteren op de geoxideerde ondergrond welke vrij moet zijn van zichtbaar bruin phaeomelanine. Deze rugtekening zal zich moeten doorzetten in de flank, waardoor er een duidelijk zichtbare flanktekening ontstaat. (*)

(*) Duidelijk en goed waarneembare flanktekening is een belangrijke eis!

De bestreping wordt iets zwaarder doordat we meer flanktekening vragen. Het gevolg hiervan is dat de "fijne potloodstreepjes" verleden tijd zullen zijn.

De voor de agaats typische baardtekening mag niet ontbreken, ook mogen tussen deze baardtekening geen pigmentstreepjes zichtbaar zijn. Alleen bij de mozaïek zijn deze streepjes toegestaan.

Bij het aanwijzen van de kampioenen zal echter, als alles gelijk is, de vogel met baardstrepen voorrang genieten boven de vogel met streepjes. De eumelanine bestreping moet beginnen aan de snavelbasis en doorlopen op de kop in de richting van de staart. Bij de grote pennen en dekveren zal het zwarte eumelanine liggen langs de gepigmenteerde schacht en zich uitstrekken naar

de buitenzijde van de veer. Aan de buitenzijde van de veer zal een smalle omzoming aanwezig zijn. Zichtbaar bruin phaeomelanine zal een ernstige kleurfout zijn, zeker bij de intensieve exemplaren.

Bij de schimmel en mozaïekkanaries zal de bestreping iets breder zijn, wel dient deze dan goed onderbroken te zijn. Bij de schimmel vogels is een minimaal zichtbaar phaeomelanine acceptabel, doch vogels welke dit niet laten zien genieten de voorkeur. De mozaïeken mogen beslist geen phaeomelanine laten zien. Duidelijke bestreping, mooi gelijnd, van de kop in de richting van de staart. Symmetrische bestreping in rug en flanken. Geen phaeomelanine bij de intensieve en mozaïek vogels, minimaal bij schimmelvogels. (*)

Een duidelijke en zuivere egale lipochroomkleur, ook tussen de bestreping. Volledig intensief bij de intensieve vogels en korte gelijkverdeelde schimmel bij de schimmelvogels. Het eumelanine moet goed doorlopen in het onderlichaam. Bij de intensieve vogels zal een matige aanwezigheid van de blauw (citroen) factor de lipochroomkleur positief beïnvloeden. Een te sterke aanwezigheid van de blauw (citroen) factor zal de lipochroomkleur wat te hard doen overkomen. Snavel, poten en nagels moeten eenkleurig zijn en wat betreft de kleur in harmonie zijn met de kleur van het gereduceerde melanine, de kleur zal wat grijsachtig overkomen.

In deze groep onderscheiden wij de volgende kleurslagen:

Agaats wit

Tot deze behoren de volgende kleurslagen: agaats wit dominant en agaats wit recessief.

Agaats intensief geel en rood (inclusief ivoor)

Tot deze behoren de volgende kleurslagen: agaats geel intensief en agaats geel ivoor intensief, agaats rood intensief, agaats rood ivoor intensief.

Agaats schimmel geel en rood (inclusief ivoor en mozaïek)

Tot deze behoren de volgende kleurslagen: agaats geel schimmel, agaats geel mozaïek, agaats geel ivoor schimmel en agaats geel ivoor mozaïek, agaats rood schimmel, agaats rood mozaïek, agaats rood ivoor schimmel, agaats rood ivoor mozaïek.

Zoals U ziet is de grote verandering bij de agaats de helderheid tussen de bestreping. Volgende keer meer, dan zal de isabel worden toegelicht.

Namens het bestuur KMV k/p van de N.B.v.V. en de TC. kleurkanaries van de A.N.B.v.V.

Conditioneren van vogels

Gedurende de laatste paar jaar gonst het van steeds duidelijker wordende geruchten over het fenomeen "het wassen van de vogels" met het kenmerk een speciale kleurglans en strakkere bevedering.

De desbetreffende keurmeesterverenigingen (KMV's) werden en worden hierover steeds frequenter op de hoogte gebracht. Er werd aan de KMV's gevraagd: "Wat kunnen we hiermee? Wat moeten we doen volgens de bestaande keurreglementen?"

Diverse proeven werden genomen met een UV-lamp op ongewassen- en gewassen vogels. De resultaten liegen er niet om. Oplichting is gemakkelijk na drie weken nog waar te nemen, het was géén Birdspray - Serinol - houtzeep - poedelshampoo enz. Het Hoofdbestuur (HB) werd omtrent dit verschijnsel geïnformeerd. In de Bondsraadvergadering werd besloten om tijdens de Bondsshow te Apeldoorn een 5-tal dagen na de keuring onder leiding van het HB en 2 KMV's de proeven te herhalen. De uitslag was overduidelijk: véél kleurslagen bij de kleur- en postuurkanaries, maar ook bij de tropen, parkieten en Europese cultuurvogels lichten op met zelfs de TT-kooi als sluitstuk. Het was en is een vastgesteld algemeen modern gebeuren in onze vogelsport geworden. De kardinale vraag werd gesteld: "Is dit een ONREGELMATIGHEID of NIET?" De KMV's hebben hierover hun achterban laten stemmen op een verplichte technische vergadering. De uitslag is geworden: géén onregelmatigheid.

De producten plumb spray/optisch wit of wat het dan ook mag zijn is op een grote show te koop voor elke liefhebber. In "Geel" wassen ze niet alleen met het zogenaamde "kraantjeswater", maar ook op onze tentoonstellingen binnen Nederland past men het wassen met genoemde producten steeds vaker toe. Samengevat kan gesteld worden dat voor bijna alle vogels het wassen voordelen biedt.

Wij moeten als KMV's onze ogen niet sluiten voor vogels die juist optimaal voor een TT geperfectioneerd werden en worden. U als vogelliefhebber kiest zelf de trede van de sportladder waarop U het maximale plezier beleeft. Eventuele uitwassen moeten wel zwaar gestraft worden!

NAMENS HET KMV BESTUUR KLEUR EN POSTUURKANARIES

GESLAAGDE KWEEK MET DE *Megalaima mystacophanos*

OFTEWEL DE *Roodkeelbaardvogel*

Graag mag ik rondkijken bij de handelaar bij wie ik mijn voer koop voor mijn tropische vogels. Iedere keer heeft hij weer wat anders in de kooien zitten en dit keer viel mijn oog op een koppeltje baardvogels.

Deze kwamen in 1999 in mijn volière (van 10 bij 3,5 mtr. en overdekt) bij de rest van de tropische vogels zoals brilvogels, zwartkopbuulbuul, oranjebuikvliegenvanger, rallen, en roodooreenden. Deze laatste zitten in de vijver die de volière rijk is.

Daar worden ze gevoerd met veel fruit, dat ik in kleine blokjes snijd, universeelvoer en meelwormen. Om erachter te komen wat deze baardvogels voor broedgewoonten hebben, heb ik in allerlei boeken gezocht naar deze vogel, maar alleen andere soorten worden beschreven.

Daarom had ik zelf in een boomstam maar alvast een gat gemaakt, waarin ze eventueel zouden kunnen broeden en waar ik de (mogelijke) jongen goed zou kunnen zien.

Ze waren zelf immers al begonnen met hakken, hoewel steeds op een andere plek. Maar voor 2000 zit dat er nog niet in.

Op 26 juni van dit jaar begonnen ze weer met hakken en op 2 juli is het raak: ze blijven op dezelfde plek in de boomstam. Onder het hakken door wordt de pop geregeld gevoerd door de man.

Slakken worden vakkundig uit hun huisje getimmerd en gevoerd aan de jongen

Op 8 juli is het nest klaar. De man is echter zeer agressief en jaagt regelmatig achter zijn vrouw aan.

Op 11 juli is het zover, ze gaan broeden. Ze doen dit zeer afwisselend, soms wel om het kwartier. Op 17 juli zijn de rollen omgedraaid en jaagt de vrouw achter haar man aan. Op 20 juli komt het broedsel uit. Ik voer ze huisjesslakken en Moriowormen. Het nest wordt netjes schoongehouden door het steeds een beetje uit te hakken en de uitwerpselen in te pakken in het zaagsel dat aan de andere kant van de volière wordt losgelaten.

Op 23 juli komt de man met een dood jong te voorschijn, prepareert het en voert het terug aan de andere jongen. Het vrouwtje laat soms een klagend geluid horen en gaat weer achter de man aan. Na 20.00 uur wordt er niet meer gevoerd.

Op 26 juli vind ik een tweede dood jong, maar dit ligt achter in de volière.

De man heeft het drukker met voeren dan de pop. Nog steeds zijn ze om en om agressief tegen elkaar en jagen elkaar ook steeds na. Vanaf 14 augustus wordt er steeds minder gevoerd. Op 15 augustus zie ik dan eindelijk het jong. Vier dagen erna kijkt het jong zelf uit het nest naar buiten, maar blijft nog steeds in het nest. Dit is wel mijn kans om er een foto van te maken.

Op 25 augustus vliegt hij eindelijk uit, mooi in de veren, en na vier dagen buiten het nest eet hij zelfstandig. Hij wordt ook weer gevoerd met slakken, die hun lievelingskostje zijn, en met Moriowormen. En natuurlijk weer veel fruit.

Als het jong is uitgevlogen, beginnen man en pop meteen weer met de nestholte uit te hakken en aan een nieuw legsel.

Op 6 september horen we weer een jong en het hele ritueel begint van voor af aan. Slakken worden vakkundig uit hun huisje getimmerd en gevoerd aan de jongen. Op 12 oktober vliegt het eerste jong uit en op 14 oktober volgen nog twee andere.

In 2001 ben ik de trotse bezitter van vier jonge baardvogels: 2 poppen en 2 mannen.

TEKST: M. V. DIETEN

Papegaaiamadines OP DE FIJI-EILANDEN

Onderstaande tekst is opgezet n.a.v. eigen observaties van de heer Peter Rindom uit Denemarken. Hij is een bekende liefhebber van papegaaiamadines die over de gehele wereld op zoek gaat naar de diverse soorten in de vrije natuur. Deze tekst is vertaald door de heer Wieger van der Veen op verzoek van de heer Rindom. Wij wensen u dan ook veel plezier bij het lezen van dit artikel over de papegaaiamadines op de Fiji-eilanden.

In de zomer van 2001 zijn wij op vakantie geweest naar Fiji. Natuurlijk om uit te rusten en te genieten van het landschap en de natuur. Maar ook hadden wij als doel om de Peales papegaaiamadines (*Erythrura pealii*) te zien in de vrije natuur. En als we heel veel geluk hadden, zouden wij misschien de Kleinschmidts papegaaiamadines (*Erythrura kleinschmidti*) kunnen zien.

Deze soort komt alleen voor op het oostelijk gelegen deel van Viti Levu. Fiji is een eilandengroep in het midden van de Grote Oceaan. Het land bestaat uit meer dan 300 verschillende eilanden. Het grootste en belangrijkste eiland is Viti Levu. Dit eiland bestaat voornamelijk uit grote en kleine bergen. Van oost naar west is de lengte 150 km en van noord naar zuid 100 km. Hoewel het een eiland van geringe grootte is, heeft men daar veel te maken met verschillende klimaten. Zo is het westelijk deel van het eiland erg droog. Je ziet er veel gras en velden met suikerriet. Ook veel verschillende soorten fruit worden hier verbouwd door de

plaatselijke bevolking. In het oostelijke deel van het eiland is er een nat klimaat. Veel regen afgewisseld met hoge temperaturen.

Vandaar dat dit gedeelte van het eiland voornamelijk bedekt is met regenwoud. De seizoenen zijn ongeveer hetzelfde als die bij ons in Europa. Het droge seizoen is van mei tot oktober en het natte seizoen is van november tot april. De temperatuur varieert van 18-20 graden in de koude maanden en van 25-30 graden in de warme maanden. De luchtvochtigheid zit tussen de 60%-90%. Er zijn 12 uren licht per dag en dus ook 12 uren donker per dag. De Peales papegaaiamadine is voor Fiji een inheemse vogelsoort. Ze komen voor op de eilanden Viti Levu, Vanua Levu, Taveuni en Kadavu (grote eilanden) en ook op de kleinere eilanden ten westen van Viti Levu die behoren tot de Mamanuca- en Yasawagroepen. Allemaal kleine eilanden die dicht bij elkaar liggen. Wij zagen daar de Peales zowel op Viti Levu als Waya-eiland. Deze eilanden behoren ook tot de Yasawagroep. Wij zagen

zowel volwassen als ook jonge vogels. Wat wel opviel was dat wij veel jonge vogels hebben gezien van diverse leeftijden.

Op de eerste dag van onze trip zagen wij al Peales papegaaiamadines. Dit was in het plaatsje Nadi op het eiland Viti Levu. Een groepje van 6 vogels zagen we in het gras langs de weg. Ze waren naarstig op zoek naar zaden in het korte gras. Ze vlogen alleen maar weg als de auto te dicht naderde om even later weer gewoon door te gaan met hun zoektocht. We zagen zelfs een paar Peales een nest bouwen in een mast direct naast de weg in de plaats Nadi. De Peales papegaaiamadine is 10 cm lang en heeft voornamelijk groene veerpartijen. De staart en de kop zijn rood gekleurd. De kin en het bovengedeelte van de hals is zwart, terwijl het onderste gedeelte van de hals en een eerste gedeelte van de borst blauw is. Alle vogels die wij daar hebben gezien, zijn veel blauwer dan de vogels die wij in onze Europese volières houden. Ook is het blauwe gedeelte veel uitgebreider.

De jonge vogels hebben bij het verlaten van het nest al een blauwe kop en hun bek is geel met een zwart waas. Op de zuidkust zaten wij in een klein onderkomen dat werd gebruikt voor mogelijke gasten. Wij zaten midden tussen de grasvelden. Elke morgen kwam er een groep Peales foerageren in het gras. Ze zaten vlak bij ons huisje op ongeveer 20 meter afstand van het strand.

De groep bestond uit ongeveer 50 Peales en vaak werden ze vergezeld door enkele rode tijgervinken (*Amandava amandava*). Deze vogels komen van oorsprong niet voor op Fiji, maar zijn daar gebracht door de vroegere indianen. Wij hebben 1 keer een groep van 100 rode tijgervinken gezien (voor Fiji een grote groep) die op een paar meter afstand van ons zat. Ze aten halfrijpe graszaden die ze uit het lange gras haalden. Een geweldig gezicht. In de afgelopen 25 jaar hebben de Peales papegaaiamadines zich moeten aanpassen aan de veranderende omstandigheden in het landschap. Veel grond en bos is gebruikt door de bevolking voor landerijen en uitbreiding van de steden.

Behalve graszaden (meestal halfrijp) eten ze ook de zaden van de Casurine boom (een boom met kleine dennenappels). Verder eten ze rijst van de rijstvelden (tot ergernis van de plaatselijke bevolking), insecten en nectar uit diverse soorten bloemen. Ze halen de nectar voornamelijk uit de diverse soorten Hibiscus die daar groeien. Ze bijten in het onderste deel van de bloem zodra die in bloei staat. Zodoende kunnen ze makkelijker bij de nectar. Regelmatig zagen wij Hibiscusbloemen die op deze wijze waren behandeld door de Peales. Ook zagen wij de Peales vaak hoog in de bomen zitten, waarbij ze zeer aandachtig de insecten volgden. Zo nu en dan werd dan ook een insect verorberd. Verder zaten ze regelmatig in

vijgenbomen om zich tegoed te doen aan de vruchten. De Peales papegaaiamadine broedt het hele jaar door in Fiji. Ze maken hun nesten in bomen en struiken op diverse hoogtes tussen 1 en 20 meter hoogte. Voor het bouwen van hun nesten maken zij gebruik van de lange grashalmen en dode grote bladeren van diverse bomen en struiken.

Wij hebben vaak genoeg gezien dat de vogels meerdere nesten maken zonder dat ze daar gebruik van maken. Dit zal zijn om mogelijke belagers op een verkeerd spoor te zetten. Ratten zijn een groot probleem voor de bestaande vogelsoorten op Fiji. Zij klimmen gemakkelijk in de bomen en eten de eieren en jonge vogels op uit de nesten. De Peales leven in paren, wanneer ze broeden. Buiten de broedperiode leven de vogels in groepen van 5 tot 50 vogels. Dit zijn zowel oude als jonge vogels. Vooral in de periode dat er voldoende voedsel te vinden is (op de rijstvelden), zie je steeds grotere groepen. De vogels zijn zowel in de hoger gelegen als in de laaggelegen gebieden te vinden. We zagen de Peales op de westkust van Fiji, omdat daar de meeste gras- en rijstvelden zijn. Maar we hebben de vogels ook gezien in de regenwouden in de buurt van Suva. In de natuur zijn de vogels erg rustig van aard. Als je de tijd neemt en rustig afwacht, kun je ze zeer dicht naderen. Ze komen op Fiji veel voor en ik denk dat hun toekomst daar zeker gewaarborgd is. Ook al omdat de Peales hebben bewezen zich aan te kunnen passen aan de veranderende leefomstandigheden. In Suva, de hoofdstad van Fiji, gelegen aan de oostkust van Viti Levu, hebben we een bezoek gebracht aan de heer Dick Watling, die bekend is om zijn boeken over vogelsoorten in de Pacific en op dit moment bezig is met het uitgeven van zijn nieuwste boek. Een veldgids over alle voorkomende vogels-

oorten op Fiji, Samoa en Tonga. (Dit boek is te bestellen via www.environmentfiji.com). De heer Watling nam ons mee naar de plaats waar voor het laatst de Kleinschmidt papegaaiamadine is gezien. Dit was in 1994, een tijd geleden dus, maar Watling was ervan overtuigd dat deze soort hier nog steeds te vinden is, omdat het gebied de afgelopen 20 jaar onaangetast is. Het is geheel bedekt met dichte regenwouden die moeilijk binnen te dringen zijn. En verder is het zo dat de regenwouden die de oostkust van Viti Levu geheel bedekken, ook nog bestaan uit veel bergen en bergachtig gebied. Deze omstandigheden maken het moeilijk het gebied te betreden om maar niet te praten over de kans deze vogels ook echt te zien. Helaas hebben we dan ook geen Kleinschmidt papegaaiamadine gezien. Nadat we echter de leefomgeving hebben gezien, is er een goed beeld te vormen van de vogel. Deze soort is zeldzaam, leeft alleen of paarsgewijs, is heel erg schuw en zeer gevoelig voor veranderingen in haar habitat. Ratten zijn ook voor deze soort een bedreiging, omdat zij niet alleen de eieren en jonge vogels opeten, maar ook nog eens de nesten gebruiken als slaappleaats.

De Kleinschmidt papegaaiamadine is vaak gezien samen met insectenetende vogels als het Brilvogeltje (*Zosterops*). Ze zijn niet gespecialiseerd in het eten van vijgen zoals werd aangenomen, want ze eten ook insecten, kleine fruitsoorten en nectar die ze uit de diverse soorten bloemen halen. De vogels schrapen en tikken met hun grote snavel langs de schors van bomen om zodoende de daar aanwezige insecten te bemachtigen. De heer Watling gelooft niet dat deze soort zich ophoudt in de dichte begroeiing van het regenwoud. Eerder denkt hij dat de vogels leven in open plaatsen in de buurt van het regenwoud.

Een groep rode tijgervinken aten halfrijpe graszaden, die ze uit het lange gras haalden

Omdat we te maken hebben met een vogelsoort die erg schuw van aard is, zijn ze niet meer gezien. Ook de steeds snellere groei van de steden heeft hieraan meegeewerkt. Meer auto's en groeiende industriegebieden zorgen voor veel lawaai en onrust. Maar dat ze er nog zijn is voor de heer Watling een zekerheid.

De Kleinschmidt papegaaiamadine is ongeveer 11 cm lang, heeft olijfgroene veren met een zwarte kop. Geelgroene veren bij de oorstreek en een blauwe kroon en nek. Ze hebben een sterke, grote roze snavel en poten. Dit laatste is ongewoon als men naar andere soorten papegaaiamadines kijkt. Deze hebben allemaal een zwarte snavel. De stuit is scharlakenrood en de korte staart zwart. Als je kijkt naar de grootte van de vogel, dan is deze soort 50% groter vergeleken met de Paelas papegaaiamadine. Wij nemen aan dat de Kleinschmidt pape-

gaaiamadine nog steeds leeft in de omgeving van de regenwouden op Viti Levu. Er zijn enkele meldingen binnengekomen van de plaatselijke bevolking die deze soort zou hebben gezien. Wat daarvan waar is, blijft een vraag. Nieuwe veldstudies moeten aantonen of deze soort nog voorkomt op de plaatsen waar ze het laatst zijn gezien en of deze soort zich ook aangepast heeft (of aan kan passen) aan de veranderende leefomstandigheden.

Wij hebben op Fiji een geweldige tijd gehad en veel gezien van het plaatselijke gebeuren. Ook willen wij de heer Watling bedanken voor zijn tijd en inzet. Als bovenstaande tekst uw interesse heeft gewekt voor een dergelijke vakantie, kunt u altijd contact opnemen met de bestuursleden van de Speciaalclub Natuurbroed papegaaiamadine Nederland. Die kunnen u de gewenste informatie verschaffen. Om meer over deze interessante vogels te weten te komen is er in Nederland een speciaalclub NBvV Natuurbroed papegaaiamadines. Deze speciaalclub zet zich in om zo veel mogelijk te kweken op natuurlijke wijze met alle soorten papegaaiamadines zoals die in onze vollères voorkomen. Om dit te realiseren moet men eerst weten hoe wij deze vogels in conditie brengen. Zijn ze dit niet, dan zal nageslacht vaak achterwege blijven of is men vaak genoodzaakt tot het gebruik van pleegouders. Maar dit is in de meeste gevallen niet nodig. Wij hebben als speciaalclub veel contacten in binnen- en buitenland met diverse liefhebbers van papegaaiamadines. Zo kunnen

wij altijd van elkaar leren om onze vogels de verzorging te geven die ze verdienen. De speciaalclub geeft een eigen clubblad uit, waarin diverse kweekverslagen en andere zaken over papegaaiamadines staan vermeld. Verder hebben wij goede contacten met buitenlandse speciaalclubs die wij regelmatig bezoeken. Veel leden hebben dit inmiddels kunnen meemaken. Altijd gezellig en niet te vergeten zeer interessant. Ook hebben wij clubdagen en is het de bedoeling volgend jaar een reisje te organiseren naar het Vogelpark Metelerheide. Verder trachten wij overvloedige kweekvogels eerst binnen de club te ruilen/verkopen zodat ieder lid als eerste de kans heeft deze prachtige vogels ook eens te kweken. Zoals u ziet een levendige club die goed in de lift zit. Wilt u meer weten, kijk dan op de NBvV-informatiepagina in dit maandblad.

Het secretariaat en de website kunnen u alvast de nodige informatie geven over onze speciaalclub.

Hopelijk tot ziens, WIEGER VAN DER VEEN

FOTO'S EN TEKST: PETER RINDOM
EIGEN OBSERVATIES VAN PETER RINDOM

Bronvermelding: Dick Watling, Lonely Planet travel survival kit, Fiji, 1997.

Vertaald en bewerkt door Wieger van der Veen. Niets uit deze tekst of illustraties mag (mogen) worden gebruikt voor andere doeleinden. Gebruik dient eerst in overleg te geschieden met bovenstaande personen.

• TT-kooien • TT-materialen • voorfronten • vogelbenodigdheden • vogelkwekerij • punttasbedrijf •

Alles voor uw vogels

voor al uw vogelbenodigdheden, voor alle vogelsoorten

Stellingen voor TT-Kooien
in 5 minuten opgebouwd
niet sleutelen of schroeven
onbeperkt uit te breiden
vraagt weinig opslagruimte
uit te breiden met lampsteunen.

Aanwezig op deze markten
Apeldoorn - NBvV
Barneveld
Boskoop
Bovenkarspel
Heeten
Meppel
Ridderkerk
St. Willibrord
Tegelen
Venlo
Weerselo
Winichoten
Zulphen - ANBV
Zwolle

Diverse mutaties
• Rosella's
• Pensanten
• Halsbanden
• Roodruggen
• Barnarda

Kweekkooien
• van Keulen
• Honava (Kunststof)

Ziekenkooien
• van Keulen
• Honava (Kunststof)

Alle soorten Posters (van Keulen)

Openingstijden:
Ma t/m Za 9.00 - 17.00 u
en op afspraak
Wo gesloten

JH
fronten

Fa. HEESAKKERS
TT KOOIEN EN VOGELBENODIGDHEDEN / BIRD PRODUCTS

Kampweg 9a, 5469 EX Keldonk (T) +31 (0)413 211784 / +31 (0)413 212601 / +31 (0)413 213712 (F) +31 (0)413 212600 (B) www.jhfronten.nl

Het houden en kweken van de Zwartkop (*Pionites melanocephala*)

BEWERKT DOOR: MARCEL VAN AELST

In tegenstelling tot vroegere jaren worden er momenteel meer soorten caiques gehouden en gekweekt. Hoewel er regelmatig kweekresultaten opgetekend worden met deze prachtige papegaaitjes, is het echter niet vanzelfsprekend dat hun voortplanting met succes verloopt. Vandaar dat ze enkel in handen mogen vallen van ervaren papegaaienkwekers en men hen zeker niet mag gebruiken als huiskamervogel, maar enkel om ermee te kweken.

Zie zijn evenmin geschikt om alleen te houden en aangezien ze slechts met mondjesmaat ingevoerd worden, is het onze plicht te trachten er zoveel mogelijk mee te kweken teneinde een redelijk grote populatie bij mensen in bezit op te bouwen, zodat invoer niet meer noodzakelijk is. Caiques zijn over het algemeen luidruchtige vogels en wie geen erg tolerante burens heeft, moet met deze soort niet beginnen. Het is eveneens raadzaam hen paarsgewijs onder te brengen, waarbij dubbele bedrading ten zeerste aan te raden is. Voor de rest stellen deze kleine lawaaimakers geen al te grote eisen, zodat ze makkelijk te houden zijn. Buiten de kweekperiode kan men hen in kolonie houden waarbij men hen kan zien spelen en over de bodem rollen, maar als het menens wordt, moeten ze apart geplaatst worden waar ze elkaar beginnen te verwennen, poetsen en voeren. Ook zoeken ze samen het nestblok op om de nacht in door te brengen, dus er moet steeds een nest ter beschikking zijn. Ze voelen zich vlug tot hun verzorger aangetrokken en nemen zeer regelmatig een bad.

KENMERKEN: de zwartkopcaique bereikt een grootte van 23 cm. Vanwege zijn korte staart maakt hij een compacte gedrongen indruk. De zwarte bovenkop, de geel tot oranje gekleurde flanken, billen, hals en nek-omgeving, de witte buik en borst en de groene vleugels gelden als herkenningsskenmerk. Er bestaan 2 ondersoorten, die zich enkel door de kleur van de billen van elkaar onderscheiden. In tegenstelling tot de nominaatvorm *P.m.melanocephala* is de bil en stuitkleur bij de ondersoort *P.m.pallida* intensief geeloranjegeel. Mannen en poppen zijn uiterlijk niet uit elkaar te houden. Jonge vogels bezitten een bleekgele buik en borst, de gele billen zijn met groene pluimpjes doortrokken, terwijl heel hun geverdte bleker en matter van kleur is.

IN HET WILD: het noordwestelijke deel van Zuid-Amerika is de habitat van de zwartkopcaiques. De nominaatvorm bewoont de Guyanastaten, Noord-Brazilië, Zuid- en Oost-Venezuela. Noordoost-Peru evenals Oost-Ecuador. De blekere kleurvariant *P.m.pallida* bezit een veel kleiner leefgebied en leeft bijna uitsluitend in Oost-Peru en Oost-Ecuador. In tropische zones diep in het binnenland, in wouden en savannes houden ze zich bij voorkeur op. Hier treft men hen nog veelvuldig aan en zijn ze als broedvogel algemeen verspreid. Bij gelegenheid worden eveneens gebieden tot op 1000 m opgezocht. Deze vogels leven buiten de voortplantingsperiode paarsgewijs of in kleine groepen van 25 stuks. Het is echter zeer moeilijk om hen tussen het gebladerte te zien te krijgen. Enkel hun luid geroep verraaft hun aanwezigheid. Boomzaden in verschillende stadia van rijpheid (waaronder enkele palmsoorten), bessen en vruchten (onder andere vijgen), blad- en bloemknoppen maken hun voeding uit. De voortplantingsperiode strekt zich uit tussen januari en april (Bij ons beginnen ze meestal vanaf einde maart tot juli). Ook worden er nog nesten aangetroffen gedurende de herfstmaanden (oktober). De juiste details over hun voortplantingsgedrag ontbreken nog. In een boomhol worden takjes en twijgjes binnengedragen die ze daarna verkleinen. Een legsel bestaat normaal uit 4 eieren, die om de andere dag gelegd worden. Deze zijn relatief groot en hebben een diameter van 23 x 30 mm. De pop bebroedt het legsel 26 à 27 dagen, terwijl ze regelmatig door de man die steeds in de omgeving van het nest vertoeft, van voedsel wordt voorzien. De jongen verlaten het nest na ongeveer een 10-tal weken.

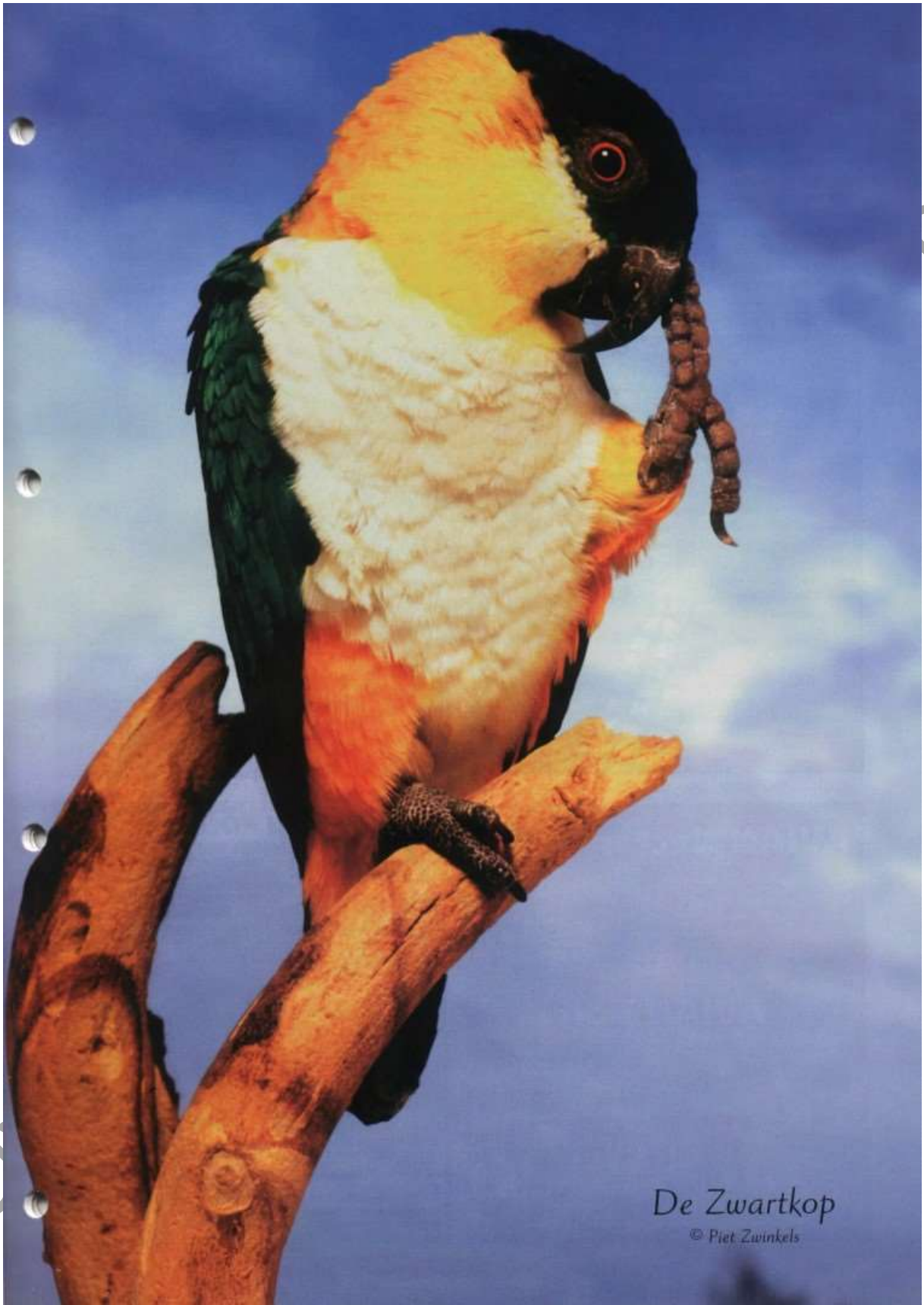
DE VOEDING: als hoofdvoedsel geven we aan de zwartkopcaiques verschillende

zaden, vruchten en fruit, groen- en eivoer. Bij een goede, afwisselende voeding voelen de vogels zich goed en gaan al vlug tot kweken over, indien het paar overeenkomt. Witte en gestreepte zonnebloempitten, cardi, grasparkietenzaad, boekweit en hennep lusten ze graag. Ook jonge-duivenvoer en aard- en pijnappelnoten zijn voor hen een lekkernij, evenals trosgierst, dat ze bij het uitkomen der jongen gretig opnemen (niet bij mij). Indien we zelf trosgierst verbouwd hebben, kunnen we die eveneens halfrijp verstrekken. Kiemvoer samen met halfrijpe of gekookte maïs is niet te versmaden. Als fruit nemen we appels, sinaasappels en kiwi. Verschillende groenten en groenvoer zoals sla, gele rapen en paardbloem. Verder nog eivoer, beschuiten en lijsterbessen, terwijl sepia en grit in geen enkele volière mag ontbreken. Tot slot zorgen we ook nog voor steeds verse twijgen (vooral wilg) om te beknagen.

BEHUIZING: hout als bouw materiaal moeten we zoveel mogelijk trachten te weren, want deze kleine schatten weten wat knagen is. Dus gebruiken we metaal of dekken alle mogelijk bereikbare delen met draad af. De grootte van een volière voor zwartkopcaiques moet minstens 1 m breed, 2 m lang en 2 m hoog zijn, want ze moeten toch een beetje kunnen klauteren en vliegen. Hun voedsel en water plaatsen we op 1 m boven de bodem. Gedurende de winter moet hun volière verwarmbaar zijn, omdat de temperatuur niet onder de 80 Celsius mag komen. Heeft men importvogels aangeschaft, dan is dat nog te weinig en moeten ze gedurende het eerste jaar steeds op kamertemperatuur gehouden worden. (Bij ons is dat niet het geval en de meeste kwekers van deze soort die ik ken, verwarmen helemaal niet tijdens de winter.)

DE NESTKAST: als nestgelegenheid geeft men in de eerste plaats een boomstamnest of anders een gewone zelfgemaakte houten nestkast. De boomstam moet een diameter van 25 cm en een hoogte van 35 cm hebben. De houten broedkast geven we een bodem van 20 x 20 cm en eveneens een hoogte van 35 cm, de invliegopening is 6,5 a 7 cm met binnenin een draadladdertje samen met een controledeurtje van 15x15 cm. In het nest leggen we ongeveer 4 à 6 cm hoog houtkrullen. Moeten de vogels zeer vroeg in het voorjaar tot eieren leggen overgaan, dan is het raadzaam een verwarmingselement in het nest aan te brengen.

De Zwartkop
© Piet Zwinkels

Vogel

Copy

DE KWEEK: zoals reeds vermeld is de kweek met deze soort niet gemakkelijk. De eerste keer slaagde men in Zwitserland in 1969 erin en een beetje later in Duitsland in een kweekkooi. Als in het voorjaar de eerste warme dagen aanbreeken, begint de voortplantingsperiode van de caiques. Rond deze tijd onderzoeken ze regelmatig de nestkast. Wordt die geschikt bevonden, dan beginnen ze de nodige takjes en twijgjes in het nest te deponeren. Ook de binnenzijde van het nest wordt beknagd om voor een zachte bekleding te zorgen. Op dit tijdstip wor-

den de vogels steeds agressiever tegenover de verzorger en verdwijnen ze om de haverklap in het nest. Dan kan men eveneens paringen en het elkaar voeren opmerken.

Dat zijn allemaal voortekenen dat je weldra het eerste ei mag verwachten. Nadat dit gebeurd is en de broedperiode van 26 à 27 dagen voorbij is, hoor je de eerste pieptonen van de kleintjes. De pop wordt dan door de man verschillende malen per dag aan het invlieggat van voedsel voorzien. Op een leeftijd van 12 dagen kunnen de jongen

geringd worden. Op dit tijdstip openen ze hun oogjes. Na 40 dagen verschijnen er enkele veren, na 8 weken zitten ze volledig in de pluimen en na 10 weken verlaten ze het nest waarna ze na 3 à 4 weken volledig zelfstandig zijn.

Nota van de schrijver: na wat opzoekingen las ik in een artikel van Rosemary Low dat men in melk geweekt brood en eivoer mag verstrekken, wanneer er jongen zijn, terwijl ik van mijn Nederlandse vriend Frans vernomen heb, dat hij ook dagelijks een potje Iorinectar verstrekt.

Aluminium volièrès

pb
Aluminium

Hoofdstraat 58
5683 AG Best
Tel: (0499) 374395
Fax: (0499) 375048
E-mail: info@eurokooi.nl

zaterdag geopend
van 9.00 tot 15.00 u.
of op afspraak

www.eurokooi.nl

- Volièrès naar uw eigen ontwerp
- Kompleet of zelfbouwpakket
- Onderhoudsvrij aluminium
- Diversen kleuren op voorraad (poedercoating)

kwaliteits

Aluminium volièrès

TRAVIPHARMA

DE BASIS VOOR SUPERGEZONDHEID

FORTE-VITA 500 ml € 10,-
1000 ml € 15,-

Uitgebalanceerde kruidengetrokken op organische zuren. Krachtig natuurproduct voor een goede gezondheid van uw vogelbestand. Het activeert het organisme en brengt het in TOP-conditie. Onmisbaar voor een perfecte wederopbouw tijdens kweek en tentoonstellingen.

Geef tijdig voldoende bouwstoffen. **CONDITIE-MIX**

Multi-vitaminen, aminozuren en sporenelementen.
Pot van 250 gram € 12,-
Onmisbaar voor een perfecte wederopbouw en voor kweek en de tentoonstellingsperiode.

ONZE TIP Vergeet niet om in deze periode de bakken goed te behandelen met onze biologische insecticide. smel, doeltreffend en veilig voor mens en dier. Bestel NU Forte Vita (1000 ml) en Conditie-Mix samen en ontvang deze insecticide gratis L.w.v. € 13,- (500 ml) OP-OP (excl. verzendkosten)

TRAVIPHARMA BV
Rubenslaan 1, 3411 VN LOPIK
Tel.: 0348-553538 - Fax: 0348-553716
E-mail: schalkwijk@travipharma.tmfweb.nl www.travipharma.com

AVIAN Nectar

Een compleet en volwaardig voer voor kolibries en nectarvogels. Gebruikt door Vogelpark Walsrode.

AVIAN Lori

Een compleet en wateroplosbaar voer voor alle soorten lori's en vleermuis-papegaaien.

AVIAN
Birdfood Products

Info / bestelling:
tel. (0222) 317882 | info@avian.nl | www.avian.nl

GEHU KOOIEN

FABRICAGE VAN:
VOGELKOOIEN, PLASTIK-ARTIKELEN
ZIEKENKOOIEN, PUNTPLASWERK EN
VERZINKEN EN VERCHROOMEN

STOP geen geknoel meer met eigen bouwsets. Wij leveren u betaalbare kooien, en voor elke vogel de juiste kooi.

De kooien zijn opgebouwd uit 10 mm. met kunststof beklede plaat. De voorzijde is met aluminium afgewerkt en de kooien worden als bouwpakket geleverd.

Vraag documentatie aan bij:
GEHU-KOOIEN
Transportweg 9, 7442 CT Nijverdal
(Industrieterrein 't Lochter)
Telefoon: 0548 - 61 61 87

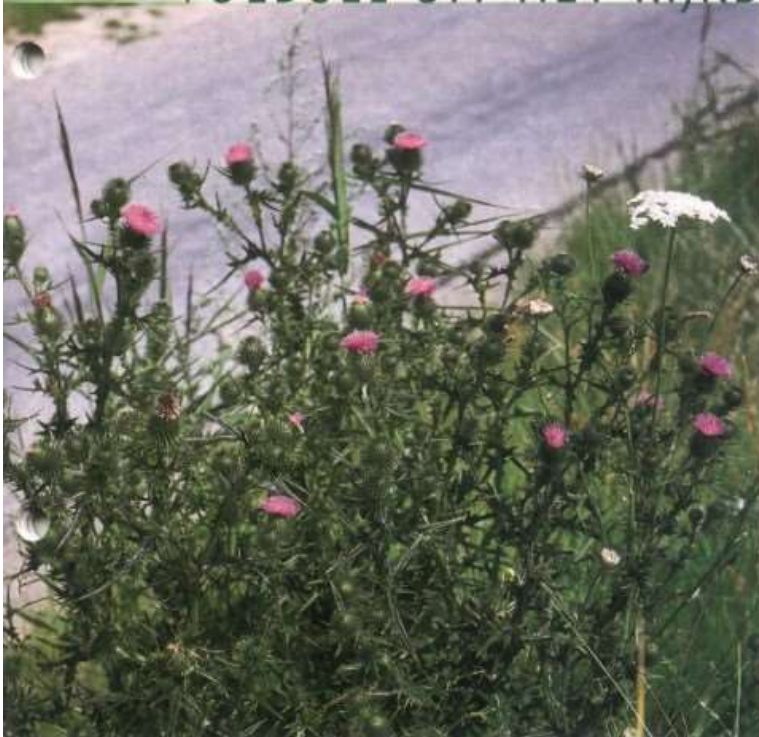
Vertegenwoordiger in België:
Vogelcentrum Huyamans
Turnhoutebaan 195A, 2480 Dessel
Telefoon: 014 - 37 81 40
GSM: 075 - 55 49 81

VOEDSEL UIT HET RIJKDOM DER NATUUR

Speerdistel (*Cirsium vulgare*)

Distels behoren tot de grote familie der composieten, ook wel de samengesteldbloemigen genaamd.

Het plantengeslacht "Cirsium" telt ca. 250 soorten op het noordelijk halfrond. In Nederland en België komen enkele van deze soorten voor zoals de akkerdistel, de kale jonker en de speerdistel.

Deze distelsoorten zijn voor de landbouwers een ware plaag, maar voor meerdere Europese vogelsoorten zijn zij een gewild voedsel.

De speerdistel wordt ook wel dikkop, breedkop of breedbol genoemd. De naam putterstekel wijst erop dat de putter zich graag met deze zaden voedt.

De speerdistel is een tweejarige plant met een lange groeitijd. Als de zaden rijp zijn, vervliegen ze met het zaadpluis vanaf eind juli/begin augustus.

Deze plant behoort tot de krachtige distels die je zeker niet zonder handschoenen kunt aanpakken. Alleenstaande planten kunnen wel tot 2 m hoog worden, in struikvorm bereiken ze een hoogte van 1.20 tot 1.50 m. De speerdistel heeft lange ietwat malse bladeren en is vertakt met lange uitlopers. De stengel is zwak gegroefd en onregelmatig gedoorn.

De zaadkoppen zijn peervormig en ca. 3 - 5 cm groot, de bloemkroon is lichtpaars. De zaadkoppen zijn met scherpe stekels bezet. De speerdistel vinden we in wegbermen, op de dijken, in de duinen, op verlaten plaatsen en vuilnisbelten. De zaden van deze machtige distelplant oogsten we, als ze rijp zijn en de zaadkop zich opent, juist voordat de wind het zaadpluis met het daaraan verbonden zaad verspreidt. We kunnen de gehele zaadkoppen afknippen met een snoeischaar en zo in zijn geheel aan onze vogels verstrekken. Op deze manier krijgen we echter wel veel zaadhaar in onze vogelverblijven. Een andere mogelijkheid is om bij de rijpe zaadkoppen het vruchtpluis er uit te trekken, zodat men het zaad kan raspen in een doos. Op deze manier kan het rijpe zaad gedroogd worden en voor langere tijd bewaard blijven.

De laatste tijd zien we dat er in de handel steeds meer distelzaden te verkrijgen zijn. De behoefte aan deze zaden bij het houden en kweken van onze vogels (in dit geval met name de putter) is daarmee onderkend.

- Oogsttijd:** eind juli/begin augustus tot oktober
- Oogst:** gehele rijpe zaadkop of alleen pluis met zaad
- Vogels:** putter, kneu, sijs, barmsijs, frater, roodmus, appelvink, haakbek, kardinaal, goudvink, groenling, kanarie, parkieten
- Vindplaats:** wegbermen, dijken, duinen, verlaten plaatsen, vuilnisbelten

TEKST EN FOTO: FRANS PIJNEN

Een uitvinding die u minstens een halftuur rompslomp per dag scheelt.
De 'KAFOMATIC' bestaat 21 jaar !!!!!

KAFOMATIC
Zandblazer
Elect.-volautomatisch
Bespaar nu veel geld!

Prijs: € 59,95 p. stuk

Zolang de voorraad strekt, excl. adm. en verzendkosten € 8,95
Bestelling d.m.v. betaling van het totaalbedrag op
rekening 37 64 85 655 of bankgirocheque opsturen.
Levering op volgorde van binnenkomst. 3 jaren garantie.

De 'KAFOMATIC' scheelt geld.

Voor verkoop en informatie: Kemo Import - export
Postbus 8094 - 1802 KB Alkmaar - Tel. (023) 527 51 40
Autotel.: (06) 16584215 Fax (023) 527 50 23

Wettig gelicenseerd

AFCON KUNSTSTOF-GAAS

Een ijzersterk produkt, weer- en windbestendig. Vogels kunnen niet beschadigen. Ideaal voor volières.
Die. mazen 4x4 - 13x13 - 14x15 - 29x18 mm Werkbreedte 2 of 4 meter. Zwart-transparant

13x13	13x13	13x13
vanaf 100 m ² of meer	vanaf 25 m ² tot 100 m ²	vanaf 1m ² tot 25 m ²
Slechts € 0,67 per m ²	Slechts € 0,95 per m ²	Slechts € 0,97 per m ²

Goedkoop te verzenden binnen 24-48 uur

Telefonisch bereikbaar van 8.00 tot 23.00 uur: 06-53 48 69 32

Van 9.00 tot 10.00 uur of 21.00 tot 22.00 uur Tel.: (0591) 81 26 07 Fax: (0591) 61 26 07

Verkoopadres: Schanestraat 50. 7825 TA Emmen Internet: www.afcon.nl